

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-1070/19-P

Název	Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna Plzeň, Karlovarská 67
Sídlo	Karlovarská 67, 323 00 Plzeň
E-mail	dduplzen@dduplzen.cz
IČ	49778129
Identifikátor	600028712
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Viktor Vanžura
Zřizovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Místo inspekční činnosti	Karlovarská 67, 323 00 Plzeň
Termín inspekční činnosti	17. – 19. 12. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování s hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna, Karlovarská 67, Plzeň (dále „zařízení“) vykonává činnost dětského diagnostického ústavu (dále „DDÚ“), střediska výchovné péče (dále „SVP“), základní školy (dále jen „ZŠ“) a školní jídelny. Do zařízení jsou umísťovány děti plnící povinnou školní

docházku na základě soudního rozhodnutí z důvodů výchovných potíží na dobu zpravidla nepřesahující osm týdnů. V mnoha případech však zůstávají v zařízení mnohem déle z důvodu vyčkávání na opětovné rozhodnutí soudu o dalším postupu.

K datu inspekční činnosti evidovalo zařízení celkem 36 dětí, z tohoto počtu bylo v zařízení fyzicky přítomno 20 dětí, 12 dětí bylo umístěno ve zdravotnickém zařízení, tři děti pobývaly mimo zařízení na základě povolení ředitele o dlouhodobém pobytu mimo zařízení a jedno dítě bylo na útěku. V termínu inspekční činnosti byly v DDÚ čtyři výchovné skupiny.

SVP zajišťuje ambulantní preventivně výchovnou péči a současně zřizuje v Plzni dvě skupiny internátní. Zařízení dále provozuje detašované pracoviště SVP v Domažlicích a Karlových Varech s ambulantním provozem a vždy jednou internátní skupinou po osmi dětech.

Výchovné skupiny DDÚ a internátní skupiny SVP jsou koedukované.

V ZŠ probíhala v době inspekční činnosti výuka v šesti třídách prvního až devátého ročníku.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel má jasně stanovenou vizi rozvoje zařízení. Své koncepční záměry rozčlenil do jednotlivých oblastí na základě provedené analýzy v části pedagogické, materiální a odborné. Stanovené cíle se mu daří realizovat. V oblasti řízení účelně delegoval některé své řídicí kompetence na další zaměstnance, které pověřil vedením dílčích částí (ZŠ, DDÚ, SVP Plzeň, SVP Karlovy Vary, SVP Domažlice, pobytové oddělení SVP Plzeň a ŠJ). Ředitel efektivně využívá demokratický styl řízení. Daří se mu budovat kvalitní a vyvážený pedagogický tým vychovatelů s jasně definovanými povinnostmi a zodpovědností za svěřené oblasti, které tak posilují motivaci jednotlivých zaměstnanců. Pracovníci sdílí společně jeho vizi i nastavený systém práce. Hospitační a kontrolní činnost je realizována vedoucími pracovníky podle předem stanoveného plánu a přidělených úseků řízení. Vedle těchto mechanismů funguje v zařízení promyšlený systém pro vyhodnocování efektivity resocializační práce s dětmi. V něm se angažují zejména odborní pracovníci formou interní supervize a specificky zaměřených setkávání s dalšími pracovníky, kde jsou vyhodnocovány výchovně vzdělávací metody a postupy u jednotlivých dětí. Výsledky hospitační a kontrolní činnosti jsou pravidelně projednávány na poradách jednotlivých úseků, kde jsou navrhována konkrétní opatření ke zlepšení výchovně vzdělávacích činností. V zařízení jsou pravidelně realizovány porady na nejružnějších stupních. Problematika dětí je nahlížena prostřednictvím odborného týmu, samostatných porad jednotlivých úseků, porad tzv. mikrotýmů, zmíněných interních supervizí a případových konferencí. Průběžná diagnostika dětí probíhá v součinnosti všech pedagogických pracovníků včetně sociálních pracovníků. Výstupem jsou komplexní diagnostické zprávy obsahující kvalitní návrhy specifických výchovných a vzdělávacích potřeb dítěte s návrhem programu rozvoje osobnosti dítěte. DDÚ dále plní koordinační úkoly v rámci územního obvodu, na kterých se podílí celý odborný tým formou osobních návštěv těchto zařízení. Jedná se zejména o metodickou podporu při sjednocování odborných postupů a k ověřování účelnosti výchovně vzdělávacích postupů. Současně participuje na řešení konkrétních případů dětí, které prošly zařízením.

Počet pedagogických pracovníků odpovídá potřebám zařízení. Převážná většina z nich splňuje podmínky odborné kvalifikace. Ředitel prostřednictvím webových stránek hledá kvalifikované pedagogy. Všichni splňují předpoklad bezúhonnosti a zdravotní způsobilosti. Šest pedagogů v DDÚ a SVP Plzeň má ukončený terapeutický výcvik, což se pozitivně promítá do práce s dětmi. Noční služby jsou zajišťovány asistenty pedagoga, kteří tak mohou

v případě potřeby řešit vzniklé situace prostřednictvím výchovně vzdělávacích postupů. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je každoročně vypracováván s ohledem na zájem zaměstnanců a potřeby zařízení. V minulém školním roce se týkalo zejména oblastí prevence sociálně patologických jevů, alternativních způsobů vyučování a emoční inteligence. V posledním školním roce pokračovalo šest pedagogů v psychoterapeutickém či sebezkušenostním výcviku.

Zařízení je umístěno v historické vile a novostavbě, které jsou navzájem propojené. Budovy jsou udržované, v minulém roce prošlo rekonstrukcí podkroví nové budovy, v němž jsou umístěny třídy ZŠ pro žáky ze SVP. Podařilo se rozšířit původně stísněné prostředí tříd, vybavit je klimatizací a rekuperací vzduchu. ZŠ však nedisponuje dostatečným množstvím učebních pomůcek, které by podpořily výuku. Ložnice výchovných skupin DDÚ zaujímají jedno z pater nové budovy, na dalším patře jsou pobytové skupiny SVP. Prostředí je udržované, vybavené odpovídajícím nábytkem. Děti však na pokojích nemají prostor pro uzamčení svých osobních věcí. Zařízení nemá k dispozici vlastní tělocvičnu a pronajímá si k těmto účelům tělocvičnu nedaleké základní školy. Na vlastním pozemku má menší asfaltové hřiště.

Prostředí v areálu zařízení je bezpečné, vchod do budovy je trvale uzavřen, ve vchodovém prostoru je zajištěna služba vrátnice. Do knihy úrazů jsou zapisována veškerá i drobná poranění, která jsou často způsobena v souvislosti se sportovními aktivitami dětí. Děti jsou se zásadami dodržování bezpečnosti a s prevencí rizikového chování prokazatelně pravidelně seznamovány. Zařízení má zpracované postupy řešení rizikových situací.

Činnost školského zařízení je financována především z dotace poskytnuté ze státního rozpočtu v rámci normativního financování. Školské zařízení získává i finanční prostředky z účelových dotací Magistrátu města Plzně a městského obvodu, které přispívají k rozvoji vzdělávání dětí v oblasti polytechnické výchovy, výtvarné výchovy a volnočasových aktivit. V loňském roce byla dokončena významná investiční akce, která zahrnovala kompletní modernizaci a rekonstrukci učeben základní školy v podkroví budovy včetně zavedení vzduchotechniky s rekuperací.

Celodenní stravování, včetně nápojů v rámci dodržení pitného režimu dětem zajišťuje školní jídelna. Na jednotlivá jídla docházejí děti v doprovodu pedagogických pracovníků. Příležitostně mají děti možnost si připravovat stravu samostatně za pomoci vychovatelů ve vybavených kuchyňkách. Zařízení využívá i možnost zvýšení nákladů na nákup potravin u významných osobních příležitostí strážníků o 300 Kč.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání v ZŠ probíhá ve třídách tvořených žáky více ročníků. Příprava na výuku je vzhledem k organizaci vzdělávání náročná. Hospitované hodiny provázely většinou vstřícný přístup pedagogů k žákům a snaha o dodržování nastavených pravidel, která někteří žáci nerespektovali, jejich sociální kompetence nebyly upevněny. Při řešení negativních projevů učitelé vhodně využívali své zkušenosti a znalosti specifických potřeb jednotlivých žáků. Výuka byla vedena zejména frontálně, občas doplněna samostatnou prací. Ve všech hospitovaných hodinách měli žáci k dispozici učebnice, vhodné názorné pomůcky byly využity jen ojediněle. Žáci si především zapisovali učivo uvedené na tabuli a pracovali s pracovními listy či obrázky, které si lepili do sešitů. Učitelé používali řízený rozhovor a snažili se navozovat diskusi podpořenou příklady z běžného života s cílem rozvíjet zejména kompetence k řešení problémů. K jednotlivcům přistupovali individuálně a vždy respektovali pracovní tempo žáků. Připravené diferencované úkoly však neměli k dispozici,

třebaže ve třídách byli žáci s velmi rozdílnými schopnostmi a potřebami. Vzhledem k převažujícímu frontálnímu způsobu výuky chybělo zařazování relaxačních aktivit, které by eliminovaly negativní projevy žáků. V průběhu všech hodin učitelé žáky průběžně hodnotili, povzbuzovali a chválili je. Ti tak dostávali bezprostřední zpětnou vazbu a byli motivováni k plnění dalšího úkolu. Žáci na hodnocení často reagovali, měli radost z úspěchu, ale dokázali se i kriticky zhodnotit při případném neúspěchu. V některých hodinách chybělo závěrečné shrnutí učiva a ověření, zda žáci nové látce porozuměli.

Činnosti výchovných skupin DDÚ a pobytových skupin a SVP probíhají odděleně. V hospitovaných odpoledních činnostech byla významná strukturace všech zamýšlených aktivit připravených v týdenních programech, které vycházely z okruhů stanovených ročním plánem výchovně vzdělávacích činností a odpovídaly obecným cílům definovaným školním vzdělávacím programem. Pedagogičtí pracovníci velmi citlivě reagovali na aktuální psychické rozpoložení dětí. Dokázali postihnout a předejít náročným situacím spojených se zvýšenou tenzí dítěte. Empatickým a trpělivým přístupem motivovali děti k předem připraveným činnostem. Významným prvkem výchovně vzdělávacích činností v zařízení je aktivní podíl odborných pracovníků při práci s dětmi. Vedle individuálních terapií jsou pravidelně přítomni ve skupinách. Jejich cílem je průběžná diagnostika dětí při nejrůznějších situacích a úkolech. Současně s tím však nabízejí vhodné vzorce chování či zvládání náročných situací v životě dítěte, které jsou příčinou jejich problematiky. Děti jsou cíleně vedeny ke spolupráci v dílčích resocializačních aktivitách a k přebírání zodpovědnosti za své chování. Zapojovány jsou také do činností, které se týkají každodenního chodu výchovných či internátních skupin, čímž zvyšují své pracovní i sociální kompetence.

Internátní (pobytové) oddělení SVP jsou dvojího typu. První z nich je tzv. uzavřená skupina, do níž jsou přijímáni klienti od stejného termínu resocializační péče. Druhá, otevřená skupina, není tímto limitována. Jsou v ní klienti s různou délkou pobytu. Systém práce s klienty je přehledně a cíleně strukturován. Současně s tím dochází k pravidelnému vyhodnocování dílčích kroků. Výchovně vzdělávací činnosti jsou vhodně doplněny o krátkodobé cíle, které si definují samotní klienti. Podílí se tak aktivně na vlastním resocializačním programu. Zařízení se daří, nejrůznějšími motivačními prvky a cílenými úkoly, zvyšovat míru participace klientů na každodenním chodu skupiny a SVP jako celku. Do osmítýdenního procesu jsou vhodně zařazovány individualizované úkoly, jejichž cílem je dát dítěti možnost ke zvyšování jeho sebevědomí v pozitivních vzorcích chování.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků v ZŠ jsou srozumitelně a přehledně zpracována ve školním řádu. Systém zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání žáků je založen zejména na uplatňování standardních evaluačních nástrojů s využitím různých forem písemného ověřování a ústního zkoušení. Při hodnocení je přihlíženo ke snaze žáků, pečlivosti při samostatné práci a spolupráci se spolužáky. Pedagogové sledují pokroky žáků, kteří přicházejí do školy většinou po dlouhodobých absencích v původních školách. Jejich znalosti a vědomosti jsou velice rozdílné. Vyučující se žáky intenzivně pracují, přesto výsledky vzdělávání nejsou příliš příznivé. Téměř u všech žáků je ale patrné zlepšení, u některých výrazné v porovnání se stavem po příchodu do zařízení (pravidelná docházka, každodenní příprava do školy). Vzhledem k porušování pravidel školního řádu je hodnoceno mnoho žáků druhým i třetím stupněm z chování. Výsledky výchovy a vzdělávání jsou pravidelně projednávány v pedagogické radě.

Děti jsou v zařízení hodnoceny každý den vyučujícím a následně kmenovým vychovatelem. Nastavený systém motivuje děti resp. žáky k plnění školních povinností a dodržování

pravidel zařízení za účelem pozitivní změny jejich hodnotového nastavení. Systém pro hodnocení dětí využívá bodové škály. Z rozhovorů s dětmi vyplynulo, že se v něm snadno orientují a jsou motivovány k jeho plnění. Vedle něho vytvořilo zařízení ještě systém tzv. krátkodobých úkolů, které si děti mohou samy definovat. Tyto úkoly umožňují dosáhnout úspěchu a profitu také dětem, které by jinak měly problém běžně uspět. Zařízení klade velký důraz na pozitivní motivaci dítěte. Prakticky neukládá negativní opatření ve výchově. Vše je záležitostí komunikace a spolupráce mezi pedagogem a dítětem samotným. Základní pravidla jsou nastavena jasně a srozumitelně. Jejich přijetí a upevnění je ritualizováno. Podporováno je pozitivní chování a jednání dítěte. Bodové hodnocení není jediným podkladem pro práci s ním. Pedagogové sledují zejména motivy dítěte, plnění dílčích úkolů, schopnost spolupráce a další. Každé ráno probíhají malé komunity před odchodem dětí do školy. Vedle nich se konají pondělní prožitkové a páteční komunity spojené s hodnocením dětí. Jejich vedením jsou pověřeni různí odborní pracovníci zařízení. Liší se tedy jejich průběh a tím se zvyšuje zájem dětí. Pravidelně jsou také vedoucími komunit samotné děti, které si samy připravují program (s podporou vedoucího vychovatele) a poté komunitu samy vedou. Vhodně jsou tak rozvíjeny a podporovány jejich sociální kompetence a zvyšuje se míra participace na postupné změně negativních vzorců jejich chování.

Ve školním roce 2018/2019 absolvovalo pobyt v SVP celkem 72 klientů. Oproti předchozímu roku došlo k nárůstu počtu klientů z prvního stupně povinné školní docházky, přesto sestává většina klientů z žáků druhého stupně (62,5%). V rámci ambulantní péče prošlo SVP celkem 481 klientů. V oblasti intervenční činnosti působili odborní pracovníci SVP v devíti školách v okolí. Vedle těchto činností probíhaly také nejrůznější navazující aktivity s cílem rozvoje sociálních dovedností klientů. SVP intenzivně spolupracuje s rodinami dětí, pro které pořádá tzv. rodičovské odpoledne. Účelem těchto setkání je úprava rodinných vztahů a pravidel.

Zařízení realizuje pro děti nejrůznější zátěžové pobyty či výjezdy zaměřené na pobyt v přírodě (outdoorové aktivity). Ty jsou součástí výchovně vzdělávacího procesu dětí a zároveň průběžné diagnostiky. Přispívají rovněž k pozitivnímu sebehodnocení umístěných dětí a zároveň posilují sociální vazby prostřednictvím společného prožívání.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Zařízení si zachovává vysoký standard výchovně vzdělávacích činností s resocializačním zaměřením, na němž se podílí stabilizovaný pedagogický tým.
- Podařilo se zrekonstruovat zázemí základní školy pro žáky střediska výchovné péče.

Silné stránky

- Systém předávání informací o výchovně vzdělávacím procesu a dětech je kvalitně nastavený a vede k výrazné individualizaci etopedické péče.
- Výchovně vzdělávací proces v zařízení je jasně strukturovaný a každý z pedagogů i dalších zaměstnanců má v tomto systému jednoznačně stanovené kompetence.
- Výchovně vzdělávací aktivity jsou efektivně individualizovány s aktivní spoluúčastí dítěte na plánování v dílčích činnostech.
- Děti jsou vedeny k samostatnému dosahování vytyčených cílů.
- Vychovatelé systematicky sledují individuální posuny dítěte a nabízejí dětem aktivity, prostřednictvím kterých je mohou naplnit.

- Dílčí pokroky dětí v rámci resocializační práce s nimi jsou průběžně sledovány a vyhodnocovány všemi zúčastněnými pracovníky.
- Všichni pedagogové zařízení v souladu s nastavenými pravidly intenzivně spolupracují a komunikují, čímž pozitivně podporují průběh vzdělávání a kvalitu poskytované péče.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nízké zastoupení efektivních metod a forem výuky v základní škole.
- Nedostatečná diferenciací vzdělávacího obsahu ve výuce uskutečňované ve skupinách, v nichž jsou spojeni žáci více ročníků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Vybavit ložnice dětí tak, aby zde měly možnost uzamknout své osobní věci.
- Vybavit základní školu při zařízení dostatečným množstvím učebních pomůcek pro podporu názorného vyučování.
- Aktivizovat žáky zařazením účinných metod a forem výuky, zefektivnit závěry vyučovacích hodin. Diferencovat výuku s ohledem na organizaci vzdělávání ve skupinách žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Dětského diagnostického ústavu, střediska výchovné péče, základní školy a školní jídelny Plzeň, Karlovarská 67 vydaná Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha – Malá Strana v úplném znění změny ze dne 3. 1. 2006, č.j. 33 753/05-25 včetně 1 dodatku
2. Jmenování Mgr. Viktora Vanžury na pracovní místo ředitele Dětského diagnostického ústavu, střediska výchovné péče, základní školy a školní jídelny Plzeň, Karlovarská 67 ze dne 22. července 2009, č.j. 16 476/2009-25 s účinností od 1. září. 2009
3. Osvědčení o kvalifikačním studiu pro ředitele škol a školských zařízení vydané NIDV dne 26. 4. 2010
4. Výpis ze školského rejstříku ze dne 11. 12. 2019 – aktuální stav
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Základní škola Plzeň, Karlovarská 67, verze č. 4 platná od 1. 9. 2016
6. Školní vzdělávací program školského zařízení pro mimoškolní vzdělávání a výchovu (výchovný úsek), platný od 30. 6. 2019
7. Školní vzdělávací program Střediska výchovné péče Plzeň platný od 30. 6. 2017
8. Vnitřní řád školského zařízení ze dne 1. 9. 2019

9. Roční plán pro školní rok 2019/2020
10. Týdenní programy výchovných skupin vedené ve školním roce 2019/2020, výběr k termínu inspekce
11. Osobní spisy dětí včetně návrhů specifických výchovných a vzdělávacích potřeb stanovených v programu rozvoje osobnosti dítěte vedené ve školním roce 2019/2020 k termínu inspekce
12. Koncepce rozvoje pro období 2016 – 2020
13. Plán práce na školní rok 2019/2020
14. Plán kontrolní a hospitační činnosti a záznamy z kontrolní činnosti ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020 k termínu inspekce
15. Kniha denní evidence dětí umístěných v zařízení vedená elektronicky, školní rok 2019/2020 k termínu inspekce
16. Kniha úředních návštěv vedená v kalendářním roce 2019, k termínu inspekce
17. Kniha ostatních návštěv vedená v kalendářním roce 2019, k termínu inspekce
18. Rozvrhy hodin platných ve školním roce 2019/2020 platné v termínu inspekce
19. Výroční zpráva školského zařízení a školy, školní rok 2018/2019
20. Strategie prevence a řešení školní neúspěšnosti žáků pro školní rok 2019/2020
21. Minimální preventivní program pro školní rok 2019/2020
22. Vyhodnocení Minimálního preventivního programu za školní rok 2018/2019
23. Školní řád Základní školy Plzeň, Karlovarská 67, platný od 1. 9. 2011
24. Záznamy z pedagogických rad od školního roku 2016/2017
25. Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové složky žáků, osobní složky žáků
26. Organizační řád výchovné práce, platný od 1. 11. 2019
27. Kniha úrazů
28. Doklady o vzdělání a psychické způsobilosti pedagogických pracovníků
29. Doklady o bezúhonnosti a zdravotní způsobilosti zaměstnanců

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

„OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA“

Mgr. Lukáš Valda, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Lukáš Valda v. r.

Mgr. Jiří Holomek, školní inspektor

Mgr. Jiří Holomek v. r.

Ing. Drahuše Šefčíková, školní inspektorka

Ing. Drahuše Šefčíková v. r.

Ing. Václava Matasová, kontrolní pracovnice

Ing. Václava Matasová v. r.

V Lounech 30. prosince 2019

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

„OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA“

Mgr. Viktor Vanžura, ředitel školského zařízení

Mgr. Viktor Vanžura v. r.

V Plzni 22. 1. 2020